

Broj: 05-07-1-1266-21-25/23
Sarajevo, 24. 5. 2023. godine

Melody: c

INSTITUT ZA MJERITELJSTVO BiH
- n/r direktoru -

BOSNA I HERCEGOVINA
INSTITUT ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 29-05-2023			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
02.1-07-2-		17-10	23

PREDMET: Obavijest, dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 12. sjednici održanoj 18. 5. 2023. godine, razmotrilo je i usvojilo Izvješće o radu Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine za 2022. godinu.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

- naslovu
- u spis broj: 02-07-5-628/23
- a/a

Broj: 04-07-2-AŠ-17-9/23
Sarajevo, 20.03.2023.godine

Prijedlog

Na osnovu člana 24. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17) i člana 11. Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14), Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine, p o d n o s i

IZVJEŠTAJ O RADU

INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2022. GODINU

I – UVOD

PREGLED NAJVAŽNIJIH AKTIVNOSTI INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U 2022. GODINI

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Institut) je u 2022. godini provodio poslove iz nadležnosti u okviru Zakona o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 19/01), Zakona o mjernim jedinicama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 19/01) i Zakona o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 43/04), a koji se odnose na oblasti zakonskog, naučnog i industrijskog mjeriteljstva. Institut je potpisnik Ugovora o međusobnom priznavanju Međunarodnog komiteta za tegove i mjere (CIPM MRA), koji daje kvantitativnu informaciju o uporedivosti nacionalnih mjeriteljskih usluga i obezbjeđuje tehničku bazu za šire sporazume u trgovini. Institut je nastavio sa unapređenjem svojih kompetencija i objavom kalibracionih i mjernih mogućnosti (CMC) za državne etalone u Međunarodnom birou za mjere i tegove (BIPM) u Međunarodnoj bazi za ključne interkomparacije (KCDB). Do sada Institut ima objavljenih 81 CMC iz oblasti mase, pritiska, temperature, vlažnosti, električnih veličina, vremena i frekvencije, volumena i protoka, te hemijskih veličina, te je u 2022. godini objavio 3 nove kalibracione i mjerne mogućnosti iz oblasti temperature. U BIPM KCDB su prijavljeni kao nosioci državnih etalona u BiH uz Institut i dva prijavljena instituta (DI-Designated Institutes): Sarajevogas d.o.o. Sarajevo za oblast protoka prirodnog gasa, koji ima objavljen jedan CMC iz oblasti protoka prirodnog gasa u BIPK KCDB, i Institut za vode d.o.o. Bijeljina za analizu elemenata u vodi. U oblasti zakonskog mjeriteljstva nastavljena je priprema novih podzakonskih akata, kao i implementacija postojećih. U sklopu zakonskog mjeriteljstva, u oblasti verifikacije mjerila djeluje laboratorija Instituta i još 33 imenovanih mjeriteljskih laboratorija u skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine. U 2022. godini Institut je radio na realizaciji 18 naučno-istraživačkih projekata, koji su dio Evropskog mjeriteljskog programa za inovaciju i istraživanje (EMPIR 2014.-2020.) i programa Evropskog partnerstva u mjeriteljstvu (EPM 2021.-2027.), te je aplicirao za novih 7, a dobio potvrdu za učešće na novih 6 projekata.

Institut je aktivni učesnik u infrastrukturi kvaliteta koja predstavlja osnovu za slobodno kretanje roba, te preko državnih etalona omogućava sljedivost mjerenja u BiH. Institut snažno podržava donošenje cjelodržavne strategije infrastrukture kvaliteta koja će omogućiti razvoj BiH s ciljem integriranja u jedinstveno tržište EU. U 2022. godini je inicirana sjednica Savjeta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine¹, ali ista nije održana. Sjedište Instituta je na adresi Branilaca Sarajeva 25, Sarajevo, sa izdvojenim laboratorijama na adresi: Dolina 6, Sarajevo i Jovana Dučića 23A, Banja Luka. O radu Instituta pružaju se ažurirane informacije putem web stranice www.met.gov.ba.

1. NAUČNO I INDUSTRIJSKO MJERITELJSTVO

Institut provodi aktivnosti naučnog i industrijskog mjeriteljstva u okviru odsjeka i uspostavljenih laboratorija u okviru Instituta: Laboratorija za masu i strodne veličine, Laboratorija za hemiju, Laboratorija za električne veličine i vrijeme i frekvenciju, Laboratorija za temperaturu i vlažnost, Laboratorija za volumen i protok i Laboratorija za jonizirajuće zračenje. Učešće laboratorija iz oblasti mase, hemije, temperature, vlažnosti, vremena i frekvencije, AC napona, DC napona, AC struje, DC struje, DC otpora, protoka gasa, pritiska, jonizirajućeg zračenja, volumena, protoka, dužine i gustine na međunarodnom nivou predstavljeno je kroz učešće u radu regionalnih mjeriteljskih organizacija, učešćem u interkomparacijama, razvijanjem novih kalibracionih/ispitnih metoda i procedura, učešćem u treninzima i istraživačkim projektima u okviru EURAMET. Također, Institut je kontinuirano nastavio sa pružanjem kalibracionih, ispitnih usluga i usluga pružanja ispitivanja sposobnosti laboratorija (PT), odnosno organizovanja međulaboratorijskih poređenja (ILC), te stalno povećava broj domaćih i međunarodnih klijenata.

1.1. ODRŽAVANJE DRŽAVNIH ETALONA - IMPLEMENTACIJA CIPM MRA MEĐUNARODNOG SPORAZUMA (kalibracione i mjerne mogućnosti - CMC DRŽAVNIH ETALONA)

Institut je potpisnik Ugovora o međusobnom priznavanju Međunarodnog komiteta za tegove i mjere (CIPM MRA) u okviru Međunarodnog biroa za tegove i mjere (BIPM) od 15.06.2011. godine. Od upisa svojih prvih kalibracionih i mjernih mogućnosti (CMC) u bazu podataka Međunarodnog biroa za mjere i tegove (BIPM) u 2012. godini, do danas upisao 81 CMC² iz većeg broja oblasti fizičkih i hemijskih veličina, koji predstavljaju međunarodno priznate kapacitete državnih etalona u Bosni i Hercegovini. Institut je u oblasti temperature 24.01.2022. upisao u BIPM KCDB bazu 3 nove kalibracione i mjerne mogućnosti iz oblasti temperature (Pt/Pd termoparovi do 1100°C). U BIPM KCDB su prijavljeni kao nosioci državnih etalona u BiH uz Institut i dva imenovana instituta (DI-Designated Institutes): Sarajevogas d.o.o. Sarajevo za oblast protoka prirodnog gasa i Institut za vode d.o.o. Bijeljina za analizu elemenata u vodi, a Sarajevogas d.o.o ima objavljen jedan CMC iz oblasti protoka prirodnog gasa u BIPK KCDB. Institut koordinira i nadgleda dokazivanje kompetencija DI i objavu njihovog CMC u BIPM KCDB. Institut održava status prijavljenih državnih etalona putem rekalkibracija i putem potvrđivanja u međunarodnim interkomparacijama, te eksternim auditom nad implementiranim standardom EN/ISO/IEC 17025, a ista obaveza se odnosi i prijavljene imenovane institute.

1.2. PRUŽANJE STRUČNIH LABORATORIJSKIH USLUGA (usluge kalibracija, ispitivanja, PT/ILC – ispitivanje sposobnosti/interlaboratorijska poređenja, proizvodnja referentnih materijala, obuke)

Institut je u 2022. godini pružao stručne laboratorijske usluge. Ove usluge obuhvataju: kalibracije u oblasti mase, pritiska, temperature, vlažnosti, električnih veličina, vremena i frekvencije, volumena, jonizirajućeg zračenja, usluge ispitivanja u oblastima organske i anorganske hemije, te usluge PT/ILC i pripreme i prodaje (certificiranih) referentnih materijala. Usluge kalibracije i ispitivanja su pružene na temelju implementiranog standarda BAS EN ISO/IEC 17025.

¹ Odluka o imenovanju članova Savjeta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 75/20)

² Link na KCDB BIPM objavljene kapacitete: <https://www.bipm.org/kcdb/cmc/quick-search?includedFilters=&excludedFilters=&page=0&keywords=Bosnia+and+Herzegovina>

Usluge PT/ILC su pružene u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17043. Usluge prodaje referentnih materijala, što se trenutno odnosi specifično na oblast plemenitih metala, se temelje na principima standarda BAS EN ISO 17034. Cijene usluga su definisane Odlukom o visini cijena mjeriteljskih usluga laboratorija Instituta³, te je ista objavljena na web stranici Instituta. Generalno, Institut je u različitim oblastima omogućio sljedivost mjerenja akreditovanim kalibracionim i ispitnim laboratorijama (BAS EN ISO/IEC 17025), kao i imenovanim laboratorijama za verifikaciju mjerila (BAS EN ISO/IEC 17020), te laboratorijama iz privatnog i javnog sektora, odnosno industrije (metalni sektor, gasni sektor, industrija deterđženata...), upravnih organizacija, naučnih instituta.

U 2022. godinu Institut je pružao usluge kalibracije interne i eksterne, te je izdao ukupno 470 certifikata o kalibraciji, od čega ukupno 330 certifikata o kalibraciji sa logom međunarodnog ugovora CIPM MRA, čime je osigurao sljedivost mjerenja u BiH (lanac kalibracije osiguran preko državnih etalona čije CMC vrijednosti su unesene u BIPM KCDB). Ukupno je izvršeno 2337 kalibracija. Od eksternih klijenata za kalibraciju najviše se izdvaja sektor metalne industrije i zdravstva. U oblasti hemijskih ispitivanja urađeno je 25 ispitivanja za potrebe specifičnih zahtjeva klijenata. Najviše se izdvaja saradnja sa Poljoprivrednim fakultetom UNSA u oblasti ispitivanja sastava eteričnih ulja, te su značajna ispitivanja i u oblasti tehničkih goriva i nerutinske usluge ispitivanja za klijente iz gasne i metalne industrije. Nadalje, pokrenuta je i saradnja sa klijentom iz hemijske industrije proizvodnje deterđženata. Urađeno je preko 100 ispitivanja za interne potrebe ispitivanja homogenosti i pripisane vrijednosti za PT uzorke u PT šemama koje organizuje Institut. Organizovane su 3 interkomparacije za fizičke veličine masa i volumen. Na zahtjev dvije akreditovane kalibracione laboratorije iz Hrvatske organizovana su dva bilateralna ILC: za oblast mase gdje su predmet ILC etalonski tegovi i za oblasti volumena gdje su predmet ILC bile etalonske mjerne posude. Za potrebe dokazivanja kompetencija tri akreditovane kalibracione laboratorije iz Bosne i Hercegovine za oblast mase za kalibraciju neautomatskih vaga organizovan je ILC za neautomatske vage. U 2022. godini u okviru pružanja usluga iz oblasti organiziranja ispitivanja sposobnosti, odnosno PT šeme za sadržaj srebra i zlata u legurama, realizirano je ukupno 13 bilateralnih ciklusa za inostrane klijente, te izdato ukupno 17 izvještaja o provedenom PT. U okviru pružanja usluga iz oblasti certificiranja referentnih materijala, realizirane su ukupno 3 usluge certifikacije legura od plemenitih metala. Tokom 2022. Institut je pružio usluge kalibracije ambijentalnih detektora zračenja (16), te iradijacije personalnih dozimetara za potrebe zdravstvenog sektora, kao i klijenta iz industrije (158).

1.3. PROŠIRIVANJE OPSEGA RADA LABORATORIJA IMBiH (razvoj novih metoda)

U oblasti hemije rađeno je na daljoj optimizaciji, proširenju opsega i dokumentovanju metode za ispitivanje ukupnog sadržaja sumpora u tečnim gorivima. Metoda je proširena u smislu matriksa kroz ključnu COOMET interkomparaciju – sumpor u iso-octane. Optimizirane su i validirane metode za ispitivanje odabranih elemenata u čvrstim i tečnim biogorivima u sklopu EMPIR Biofmet projekta, te je validirana metoda za ispitivanje eteričnih ulja. U cilju podrške industriji za potrebe proizvođača razvijena je GCMS metoda za ispitivanje sadržaja anjonskih i kationskih deterđženata, dok je za za drugog industrijskog subjekta razvijena metoda za ispitivanje konstituenata Ti legura. U oblasti jonizirajućeg zračenja izvršena je karakterizacija N-serije rendgenskih kvaliteta, kao i karakterizacija RQR, RQT i RQA rendgenskih kvaliteta za dijagnostičku radiologiju. U oblasti mase i srodnih veličina u cilju unapređenja uspostavlja se nova metodu za kalibraciju etalona mase putem realizacije masene skale uz upotrebu RealMass softvera, a u oblasti gustine uspostavljena je nova usluga za mjerenje gustine tekućine. U oblasti električnih veličina razvijene su dvije nove tehničke procedure, te u okviru bilateralne saradnje sa ČMI nastavljen razvoj kalibracionih metoda i mjernih sistema za AC-DC razlike napona i struje, za velike vrijednosti otpora ($1M\Omega - 100T\Omega$), za vrijednosti DC napona $10\mu V - 10mV$ i za mjerenje snage i kvaliteta električne energije. U oblasti mjerenja protoka i volumena finalizirana su dva tehnička uputstva za kalibraciju laboratorijskih šprica i bireta sa klipom gravimetrijskom metodom. U oblasti mjerenja temperature i vlažnosti nastavljen je rad na uspostavljanju nove usluge u oblasti bezkontaktnih termometrije, te je dizajniran i verifikovan sistem za žarenje SPRT termometara, i testiran izmjenjivač toplote za kalibracionu kupku. Proširen je opseg usluga sa međunarodno priznatim certifikatima na kalibraciju platina paladijum (Pt/Pd) termoparova do $1100\text{ }^{\circ}C$.

³ Broj Odluke: 01-02-2-AŠ-1104-1/20, od 07.10.2020.godine, koja se temelji na Uredbi o visini i načinu plaćanja usluga Institutu za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 67/12 i 75/14)

1.4. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD (EMPIR I EPM projekti i drugi projekti)

Institut je učesnik u naučno-istraživačkim projektima koji se realiziraju kroz EURAMET. Članstvo podrazumijeva opredijeljenost za sudjelovanje i podršku naučnog razvoja mjeriteljskog društva kroz poticanje nacionalnih strateških interesa. Projekti su većim dijelom financirani od Evropske komisije, dok se dio izdvaja od učesnika – mjeriteljskih instituta u okviru EURAMET organizacije. S obzirom na okolnosti pandemije COVID-19, većina aktivnih projekata je dobila produženje za 6 mjeseci. Ukupan broj aktivnih projekata u 2022.godini iznosi: 18. U 2022. godini Institut je bio aktivan u sljedećim projektima: EMPIR 18RPT02 - adOSSIG - Razvoj infrastrukture za poboljšane i usklađene mjeriteljske provjere krvnog tlaka u Evropi; EMPIR 18RPT03 - MetForTC - Slijedive mogućnosti mjerenja za praćenje rada termoparova; EMPIR 18HLT05 - QUIERO - Kvantitativno snimanje fizičkih biomarkera na temelju MR-a; EMPIR 18HLT07 - MedalCare - Mjeriteljska automatizirana analiza podataka za upravljanje srčanom aritmijom; EMPIR 18NET05 - MATHMET - Evropska mjeriteljska mreža za matematiku i statistiku; EMPIR 19NET03 - supportBSS - Podrška Evropskoj mjeriteljskoj mreži o pouzdanosti regulativne zaštite od zračenja; EMPIR 18NET01 - Energy Gases -Evropska mjeriteljska mreža za energetske gasove; EMPIR 19ENG09 - BIOFMET - Nove mjeriteljske metode za analizu materijala iz biogoriva; EMPIR 19RPT02 - RealMass - Poboljšanje realizacije skale mase; EMPIR 19ENG01 - Metro-PV - Mjeriteljstvo za nove PV aplikacije; EMPIR 20NET03 - POLMO - Evropska mjeriteljska mreža za praćenje zagađenja (voda, vazduh i tlo); EMPIR 20IND01 - MetroCycleEU - Mjeriteljstvo za recikliranje kritičnih elemenata u Evropi – cirkularna ekonomska agenda; EMPIR 20IND03 - FutureCom - RF mjerenje za buduće komunikacijske primjene; EMPIR 20NRM05 - iMet-MRI - Kvantitativno snimanje magnetnom rezonancom; EMPIR 20SCP02 - CEFTON - Razvoj očne tonometrije u CEFTA zemljama; EMPIR 21SCP01 - DCC2GO - Podrška u implementaciji digitalnih kalibracijskih certifikata u evropskoj mjeriteljskoj zajednici; EPM 21GRD02 - BIOSPHERE - Mjeriteljstvo za zemljinu biosferu; kosmičke zrake, ultraljubičasto zračenje i fragilnost ozonskog omotača i EPM 21NRM04 - BiometCAP - Protokol za SI-slijedivu validaciju metoda za ocjenjivanje usklađenosti biometana. Institut je radio na pripremi prijedloga za poziv na projekte EPM iz 2022 (aplicirano na ukupno 7 projekata, a potvrđeno 6). Institut učestvuje u 5 zvaničnih mjeriteljskih mreža koje su osnovane u okviru EURAMET.

U periodu od 04. - 05.jula 2022. godine Institut je bio organizator sastanka partnera za prijedloge EPM projekata za 2022. godinu za poziv na učešće iz kategorije tema za jačanje kapaciteta kroz istraživački rad (RPOT). Institut u okviru inicijative Evropske metrološke mreže za matematiku i statistiku (EMN MATHMET) je organizovao online trening na temu: „Mjerna nesigurnost i kvalitet softvera za zemlje Zapadnog Balkan“ 5. i 6.07.2022. godine. 07.-09.11.2022.2022. organizovan je trening „Training on mathematical and software tools – Software RealMass“ u okviru projekta EMPIR RealMass. Ekspert Instituta je učestvovao kao gostujući istraživač (RMG) u okviru projekta EMPIR project: RF Measurements for future communications applications (20IND03 FutureCom). Također, jedan ekspert Instituta je učestvovao na jednomjesečnoj obuci u okviru "BIPM-TÜBITAK UME Project Placements" u Turskoj.

1.5. UČEŠĆA U INTERLABORATORIJSKIM KOMPARACIJAMA (PT/ILC) SA CILJEM DOKAZIVANJA KOMPETENCIJA (BIPM; EURAMET; COOMET; GULFMET, ostalo)

Institut kontinuirano učestvuje u interkomparacijama, te je u 2022. godini ukupno aktivno 31 ispitivanja sposobnosti/interkomparacija. Institut permanentno učestvuje u ključnoj interkomparaciji koja se odnosi na osiguranje slijedivosti za oblast vremena i frekvencije na najvišem svjetskom nivou u BIPM (CCTF.K001.UTC). Pored ovoga ILC, u oblasti vremena i frekvencije učestvuje u još 4 interkomparacije (bilateralno sa PTB, EURAMET TF-S1, EURAMET TF Project 1519 i EURAMET TF Project 1519) čiji izvještaji su u pripremi. U oblasti električnih veličina uspješno je učestvovao u ILC za kalibraciju multimetra (GULFMET.EM.S8), te se prijavio za učešće u novom ILC za mjerenje otpora (GULFMET.EM.K2). U oblasti hemijskih ispitivanja Institut je uspješno učestvovao u 4 interkomparacije (1 za tečna goriva – sumpor, 3 za etanol u vodi) koje su organizovale mjeriteljske organizacije EURAMET (EURAMET.QM-S13, EURAMET.QM-S14E), COOMET (COOMET/824/RU/21) i SIM (SIM.QM-K27.2019). U oblasti ispitivanja plemenitih metala Institut je učestvovao u 9 ispitivanja sposobnosti (PT šeme za zlato i srebro), koje je organizovao ČMI - Ured za kontrolu plemenitih metala, Češka, MIRS, Slovenija,

te Hallmarking Convention Round Robin, Švicarska. Ukupno 5 ispitivanja je rezultiralo uspješno sa z-score <2, dok je 1 rezultiralo neuspješno. U oblasti volumena Institut učestvuje u 2 interkomparacije za male volumene (EURAMET.M.FF-S16 i EURAMET 1553). DI- Sarajevogas d.o.o. je uspješno učestvovao u ILC za za protok gasa 25 – 400 m³/h (EURAMET.M.FF-S12). U oblasti gustine tečnosti Institut učestvuje u 2 interkomparacije (EURAMET 1522 i EURAMET 1523), koje su u toku realizacije, dok je u oblasti mase registrovan novi ILC (EURAMET.M.M-K7). Također, Institut je i pilot laboratorija studije ILC (EURAMET 1556), te su mjerenja i proračuni završeni u 2022. godini. U oblasti jonizirajućeg zračenja Institut učestvuje u 4 ILC: 2 organizovana u okviru EURAMET (EURAMET No.1531) i 2 organizovana u okviru IAEA (IAEA/WHO bilateralne interkomparacije za radijacijsku zaštitu i dijagnostičku radiologiju), te su izvještaji u pripremi. Za projekat EURAMET No.1531, Institut je pilot laboratorija. Institut je u oblasti temperature učestvovao u 2 interkomparacije: ključna interkomparacija za ITS-90 SPRT kalibracije (EURAMET.T-K9), te je Izvještaj B objavljen sa uspješnim učešćem i EURAMET 1459, pilot studiji za kalibracija termometara za mjerenje temperature zraka, čiji je izvještaj u pripremi.

2. ZAKONSKO MJERITELJSTVO

Institut u oblasti zakonskog mjeriteljstva redovno radi na aktivnostima preispitivanja legislative i pripreme izmjena i dopuna zakona i podzakonskih akata, kako bi se osigurala pouzdana, precizna i sjediva mjerenja i na taj način obezbijedila neophodna zaštita građanima Bosne i Hercegovine. Nacrt Zakona o vremenu Bosne i Hercegovine je još uvijek u proceduri usvajanja. Institut je u 2022. godini pripremio 13 nacrtu podzakonskih akata koji se odnose na mjerne instrumente i kontrolu prepakiranih proizvoda kojima se revidiraju SFRJ akti (koji su još uvijek na snazi u BiH u oblasti mjeriteljstva). Nacrt podzakonskog akata iz oblasti prepakiranih proizvoda odnosi se na harmonizaciju sa EU legislativom, odnosno Direktivom 75/107/EEC o bocama koje se upotrebljavaju kao mjerni spremnici. Za nacrt pravilnika iz oblasti prepakiranih proizvoda Institut je tražio mišljenje o usklađenosti sa gore navedenom EU direktivom od strane DEI i dobio mišljenje o potpunoj usklađenosti. U svim segmentima rada zakonskog mjeriteljstva (rad na podzakonskim aktima, postupak ocjene usklađenosti, rad u komisijama za imenovanje laboratorija koje pružaju usluge verifikacije) redovno učestvuju i eksperti iz svih sektora, odsjeka i laboratorija Instituta u kojima se provode stručne mjeriteljske aktivnosti. Institut stoji na raspolaganju svojim kapacitetima svim inspeksijskim organima kako bi se unaprijedio kvalitet života u BiH, zaštitom krajnjeg korisnika (potrošača) u oblasti (zaštita zdravlja, zaštita u ekonomskim transakcijama...). Odgovorili smo na zahtjeve za pojašnjenjima iz oblasti mjeriteljstva u svrhu sudskih i upravnih procesa, te inspeksijskih organa. U okviru pružanja usluga vještačenja po naredbama tužilaštva realizovane su tri naredbe, jedna za MUP KS – uprava policije, a druge dvije po naredbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine. Sve naredbe su se odnosile na vještačenje predmeta od plemenitih metala, što je podrazumjevalo utvrđivanje količine, ispitivanje i utvrđivanje sadržaja plemenitog metala u predmetima, te davanje stručnog mišljenja i finansijske procjene, a u skladu sa zakonski propisanim minimalnim sadržajem plemenitog metala u oduzetim predmetima.

Institut dodatno unaprijeđuje kvalitet dostupnih informacija kroz zvaničnu web stranicu Instituta, kako bi se kroz transparentnost objavljenih informacija mogao zaštititi krajnji potrošač ili inspeksijska tijela prilikom traženja neophodnih informacija u obavljajući svakodnevnih aktivnosti inspekcije. Institut učestvuje u radu 5 radnih grupa za pripremu Programa integrisanja kojeg koordinira Direkcija za evropske integracije, te su u 2022. godini ponovo pokrenute aktivnosti na unosu relevantne legislative, te predlaganju mjera za dajje aktivnosti.

2.1. IMENOVANJE I NADZOR LABORATORIJA ZA VERIFIKACIJU

Odsjek za imenovane laboratorije, nadzor i verifikaciju obavlja poslove koji se odnose na imenovanje mjeriteljskih laboratorija na području Bosne i Hercegovine i poslove nadzora nad radom imenovanih laboratorija. Odsjek također vodi evidenciju verifikovanih mjerila na osnovu podataka koje dostavljaju imenovane laboratorije, planira nabavku i izdaje verifikacione oznake (žigove i verifikacione naljepnice) koje koriste imenovane laboratorije za poslove verifikacije mjerila. U 2022. godini ukupan broj imenovanih laboratorija je 34, uključujući i Laboratoriju za verifikaciju mjerila Instituta. Registar imenovanih laboratorija se nalazi na web stranici Instituta. Iz Republike Srpske imenovane su 4 laboratorije, 1 laboratorija je iz Brčko distrikta i 29 imenovanih laboratorija je sa područja Federacije BiH.

Prema planu rada za 2022. godinu ostvarene su sljedeće aktivnosti: imenovano je 19 laboratorija, a 3 laboratorije su u postupku imenovanja, izvršen je nadzor nad radom 15 imenovanih laboratorija, te je prema dostavljenim izvještajima o provedenim verifikacijama od strane imenovanih laboratorija

verifikovano 151.177 mjerila. U radu komisija za imenovanje i nadzor nad imenovanim laboratorijama angažuju se eksperti iz drugih odsjeka/laboratorija Instituta, u zavisnosti od oblasti mjeriteljstva koja je pokrivena opsegom rada predmetnih laboratorija. U 2022. godini, pored osoblja Odsjeka za imenovanje laboratorija, verifikaciju i nadzor, angažovano je 15 eksperata iz drugih odsjeka Instituta.

2.2. PRUŽANJE STRUČNIH LABORATORIJSKIH USLUGA U ZAKONSKOM MJERITELJSTVU (verifikacije u oblasti mase, dužine i protoka/volumen, te verifikacije predmeta od plemenitih metala)

U sklopu Odsjeka za imenovane laboratorije nadzor i verifikaciju, nalazi se i Laboratorija za verifikaciju mjerila za oblast mase, dužine i volumena. Laboratorija za verifikaciju mjerila je u 2022. godini, imala 152 zahtjeva za verifikaciju, na osnovu čega je verifikovala 925 mjerila. Laboratorija za verifikaciju mjerila Instituta je akreditirana od strane Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine (BATA) prema zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17020, te je u 2022. godini kroz eksterni audit potvrdila svoj status kompetentnog tijela za ocjenu usklađenosti. U sklopu Odsjeka za mjerene veličine u hemiji i medicini u toku 2022. godine u okviru zakonske kontrole predmeta od plemenitih metala realizovano je ukupno 339 zahtjeva, od čega: 29803 komada predmeta od zлата, ukupne mase 98489,70 grama i 70732 komada predmeta od srebra, ukupne mase 534939,62 grama. U okviru rješavanja upravnih stvari po upravnim postupku realizirano je ukupno 11 postupaka, tj. dodjela rješenja za dobavljača predmeta od plemenitih metala i upis fizičkih/pravnih lica i privrednih subjekata u Registar zlatara za FBiH.

2.3. TIPSKO ISPITIVANJE I CERTIFICIRANJE MJERILA

U Odsjeku za tipsko ispitivanje i certificiranje u 2022. godini ukupno su zaprimljena 103 zahtjeva, a završeno je 100, od toga 87 je rezultovalo izdavanjem certifikata o odobrenju tipa, a 13 izdavanjem certifikata o usklađenosti. Na razrješenju navedenih predmeta je radilo 15 eksperata Instituta. Na zvaničnoj web stranici Instituta javno je dostupan registar mjerila sa odobrenjem tipa, sa informacijom o roku važenja certifikata o odobrenju tipa, te nosiocu odobrenja.

3. UPRAVLJANJE SISTEMIMA KVALITETA

Institut dokazuje svoj sistem upravljanja kvalitetom u sklopu tehničkog komiteta za kvalitet EURAMET (TCQ), sa ciljem potvrđivanja kompetencija od treće strane, odnosno od strane drugih nacionalnih mjeriteljskih instituta, i priznavanja rezultata mjeriteljskih usluga na međunarodnom nivou. Na godišnjem sastanku TCQ u aprilu 2022. godine, Institut je odbranio svoj sistem upravljanja kvalitetom kroz prezentiranje godišnjeg izvještaja za 2021. godinu, čime je potvrđen implementirani sistem kvaliteta prema standardu EN ISO/IEC 17025, za kompetencije kalibracionih i ispitnih laboratorija Instituta. Povodom preselejenja Instituta na novu lokaciju, u TC-Q je poslan dodatni izvještaj o aktivnostima koje su poduzete kako bi se potvrdio status kompetentnosti i na novoj lokaciji. U 2022. godini Institut je potvrdio i proširio opseg akreditacije u skladu sa međunarodnim standardom BAS EN ISO/IEC 17020, te je na re-akreditacijskom auditu potvrđen status akreditirane ispitne laboratorije u skladu sa zahtjevima BAS EN ISO/IEC 17025. Ukupan akreditacioni opseg Instituta dostupan je na zvaničnim web stranicama BATA (www.bata.ba). Pored internih, obavljena su i dva eksterna audita (Peer Review) u skladu sa EURAMET projektom 1427: za oblast jonizirajućeg zračenja u periodu 04.-28.02.2022. godine i za oblast pritiska u periodu 06.-07.12.2022. godine od strane eksperta ČMI (Češki mjeriteljski institut). U 2022. godini certifikacijskim auditima uspješno je potvrđen sistem upravljanja kvalitetom u Institutu u skladu sa međunarodnim standardima EN ISO 9001 i EN ISO/IEC 27001 od strane Bureau Veritas, Zagreb. Održan je trening za interne auditore sistema upravljanja sigurnošću informacija prema standardu ISO/IEC 27001. Eksperti Instituta su pozvani kao ocjenitelji od strane drugih nacionalnih mjeriteljskih instituta i u 2022. godini provedeni su Peer Review auditi nad nacionalnim mjeriteljskim institutima koji djeluju kroz GULFMET i COOMET. Također, eksperti instituta su angažovani kao tehnički ocjenjivači za potrebe akreditacionog tijela BiH (BATA) i akreditacionog tijela Srbije (ATS).

4. PREDSTAVLJANJE BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA I SARADNJA U OBLASTI MJERITELJSTVA

4.1. UČEŠĆE U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA

Institut učestvuje u radu sljedećih međunarodnih organizacija: EURAMET⁴ (član), COOMET⁵ (pridruženi član), GULFMET⁶ (pridruženi član), OIML⁷ (pridruženi član), WELMEC⁸ (punopravni član), te SMIC⁹ (pridruženi član). Institut u matičnoj regionalnoj organizaciji EURAMET ostvaruje značajno učešće sa svojim predstavnicima u tehničkim komitetima i mjeriteljskim mrežama. Nadalje, Institut učestvuje u radu Vienna Convention, te Asocijacije laboratorija za naftu i naftne derivate Regiona Jugoistočne Evrope, te IAEA¹⁰, gdje je punopravni član IAEA/WHO SSDL¹¹ mreže. Direktor Instituta je član izvršnog odbora WELMEC. Na 66. sjednici Generalnog vijeća i Tehničkog odbora IMEKO¹² organizacije, koja je održana 28. i 29.08.2022. godine u Berlinu, učestvovao je direktor Instituta i tom prilikom je Institut zvanično primljen u članstvo u ovoj organizaciji. Eksperti Instituta učestvuju u tijelima svih gore navedenih međunarodnih organizacija, kao i u tehničkim komitetima, radnim grupama i mjeriteljskim mrežama, gdje su učesnici i kreatori strategija, politika, radnih dokumenata i smjernica/vodiča za implementaciju procedura navedenih organizacija, kao i samih referentnih dokumenata. Institut je ispunio sve zahtjeve za ostvarenje punopravnog članstva u krovnoj međunarodnoj organizaciji za naučno mjeriteljstvo – BIPM, te očekuje podršku nadležnog Ministarstva vanjskih poslova BiH u smislu ostvarenja ovog statusa (u 2021. godini pokrenut postupak za punopravno članstvo).

4.2. SARADNJA SA PARTNERSKIM INSTITUCIJAMA ZA INFRASTRUKTURU KVALITETA

Nastavljeno je kontinuirano unapređenje saradnje sa drugim tijelima infrastrukture kvaliteta, konkretno sa Institutom za standardizaciju Bosne i Hercegovine (ISBIH) kroz učešće kao predsjedavajući u četiri i članstvo u 13 tehničkih komiteta ISBIH. Institut je inicirao osnivanje tehničkog komiteta TC 66 Referentni materijali u ISBIH zbog potreba Instituta za proširenje djelovanja u području referentnih materijala, te Institut ima dva člana i predsjedava ovim komitetom. Ispred ISBIH u radu ISO svjetske organizacije za standardizaciju uključena su dva eksperta iz Instituta u ISO/TC 334 Komitetu za referentne materijale i ISO/TC 193. Institut je bio domaćin 21. sjednice tehničkog komiteta BAS/TC 38, Mjeriteljstvo i mjerenja, 02.06.2022. kada su članovi ovog komiteta imali priliku posjetiti i laboratorije Instituta. Također, Institut saraduje sa Institutom za akreditiranje Bosne i Hercegovine (BATA), gdje eksperti iz Instituta učestvuju u audit timovima kao ocjenjivači i tehnički eksperti za potvrđivanje ispunjenosti zahtjeva BAS EN ISO/IEC 17020 u segmentu potreba dokazivanja kompetencija za verifikacione laboratorije u zakonskom mjeriteljstvu, što je preduslov za sticanje imenovanja od Instituta, kao i u audit timovima za potvrđivanje ispunjenosti zahtjeva BAS EN ISO/IEC 17025. Predstavnik Instituta je predsjednik BATA tehničkog komiteta za ispitne laboratorije. Institut ima svog predstavnika i u radu Pododbora za trgovinu, industriju, carine i oporezivanje, gdje su učesnici i ostale institucije za infrastrukturu kvaliteta. U 2022. pripremani su prilozi za Dokument za diskusiju za 6. sastanak Pododbora, ali se isti nije održao.

4.3. SARADNJA U OKVIRU BILATERALNIH I REGIONALNIH PROJEKATA

U okviru trećeg po redu bilateralnog projekta CDA-ČMI-IMBIH „Expansion of capacities and services of the Metrology Institute of Bosnia and Herzegovina III” (2020.-2022.) finansiranog od strane Republike Češke preko Češke razvojne agencije i uz ekspertsku podršku Českog instituta za mjeriteljstvo (CMI) nastavlja se podrška u oblastima električnih veličina, vremena i frekvencije, te podržava uspostavljanje kapaciteta u oblasti foto-naponskih sistema.

⁴ EURAMET – European Association of National Metrology Institutes

⁵ COOMET – Euro-Asian Cooperation of National Metrological Institutions

⁶ GULFMET – Gulf Association for Metrology

⁷ OIML – International Organization of Legal Metrology

⁸ WELMEC – European legal metrology

⁹ SMIC – The Standards and Metrology Institute for Islamic Countries

¹⁰ IAEA – International Atomic Energy Agency

¹¹ SSDL – Secondary Standards Dosimetry Laboratories

¹² IMEKO – International Measurement Confederation

Predviđeno je da se projekat nastavi do kraja 2023.godine. U okviru projekta obavljena je obuka na temu implementacije standarda EN ISO 17034:2016. U 2022. godini su realizovane tri preostale aktivnosti u regionalnom projektu kojeg organizira PTB, Nacionalni mjeriteljski institut Njemačke, pod nazivom „Regional Consultancy Fund for Quality Infrastructure (SEE QI Fund)“, a koje se odnose na trening osoblja laboratorije za temperaturu i vlažnost u LMK laboratoriji u Sloveniji i na interni audit sa eksternim ocjenjivačem, odnosno ekspertom PTB za sistem kvaliteta ISO 17034. U okviru PTB projekta u 2022. godini u toku je bilateralna interkomparacija sa PTB dozimetrijskom laboratorijom iz oblasti zaštite od zračenja. Bilateralna saradnja sa IAEA (potpisnik projekta je Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH - DRARNS) tokom 2022. godine se odnosila na BOH 1001 projekat kojim je donirana oprema koja će omogućiti razvoj metoda kalibracije u oblasti dijagnostičke radiologije i validaciji metoda u oblasti zaštite od zračenja. Laboratorija za jonizirajuće zračenje Instituta je učestvovala u projektu EuropAid/140164/DH/SER/BA koji implementira DRARNS, te je 20.04.2022. održan eksterni audit od strane predstavnika DRARNS i eksperata ispred kompanije ENCO. Prilikom posjete izvršena je analiza i uvid u postojeći sistem sigurnosti i bezbjednosti radioaktivnog izvora kategorije 2 u posjedu Instituta, te diskutovane mjere koje je potrebno provesti za adekvatnu nadogradnju istog. Na osnovu Memoranduma o razumijevanju između Instituta i Biroa za mjeriteljstvo Republike Sjeverne Makedonije (BoM), eksperti Instituta su u Skoplju, u periodu od 12.12. do 23.12.2022. godine održali praktičan trening za osoblje BoM laboratorije za vrijeme i frekvenciju. U periodu od 05. do 09. decembra 2022. ostvarena je saradnja malezijskog mjeriteljskog instituta, te je održan je teoretski i praktični trening za eksperte iz iz oblasti plemenitih metala.

4.4. SARADNJA SA AKADEMSKOM ZAJEDNICOM

Institut je u 2022. godini nastavio ostvarivati aktivnu saradnju sa akademskom zajednicom u Bosni i Hercegovini u okviru bilateralnih sporazuma o saradnji sa fakultetima tehničkih i prirodnih nauka. Prilikom obilježavanja Svjetskog dana mjeriteljstva (20. 05.) organizovano je okupljanje u prostorijama Instituta za klijente i partnere iz javnog i privatnog sektora uključujući predstavnike iz akademske zajednice, te je organizovan dan otvorenih vrata za studente i sve zainteresovane strane kada je organizovana posjeta laboratorijama Instituta i teoretska i praktična prezentacija mjernih mogućnosti laboratorija, te su promovisani moduli saradnje sa akademskom zajednicom u smislu zajedničkog učešća u naučno-istraživačkim projektima i saradnje u nastavnom procesu. Eksperti Instituta aktivno učestvuju kao predavači na odabranim kolegijima. Od ostvarenih saradnji sa akademskom zajednicom posebno se ističe saradnja sa Univerzitetom BURCH, Elektrotehničkim fakultetom Univerziteta Istočno Sarajevo, Prirodno-matematičkim fakultetom UNSA i Mašinskim fakultetom UNSA za koje su organizovane i dodatne posjete laboratorijama Instituta u više navrata u toku 2022. godine (19.05. dan otvorenih vrata; 24.10. posjeta studenata Mašinskog fakulteta UNSA, 23.12. posjeta studenata Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta Istočno Sarajevo, 26.12. posjeta eksperata Instituta Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Istočno Sarajevo), te posjete fakultetima i učešća na naučnim konferencijama u organizaciji navedenih univerziteta gdje su eksperti Instituta održali tematske prezentacije naučno istraživačkih aktivnosti.

5. BUDŽETSKA SREDSTVA

Finansiranje Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine u 2022. godini je vršeno po odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za prvih šest mjeseci, a na osnovu usvojenog Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 42/22) od 1.07.2022. godine.

Opći cilj/principi razvoja: Integrirani rast

Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja

Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativom i dobrom praksom EU, efikasnijom regulacijom tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije

Specifični cilji:

1. Razvijen i implementiran regulatorni okvir
2. Dovoljan broj laboratorija sa međunarodno priznatim kompetencijama
3. Učešće u međunarodnim konzorcijima i istraživačkim projektima.

1	2	3	Pokazatelji				Izvori finansiranja i troškovi			Vrijeme provođenja		Komentar
			Jedinica mjerenja (%; broj ili opisno)	Polazna vrijednost (n)	Ciljana vrijednost (n+1)	Ostvarena vrijednost na kraju godine (n+1)	Izvori finansiranja (budžet, krediti, donacije, ostalo)	Planirani troškovi	Ostvareni troškovi	Planirani kvartal za provođenje	Kvartal kada je aktivnost provedena	
Programi, projekti i aktivnosti												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

1.1 Mjeriteljstvo u Bosni i Hercegovini

1.1.1 Mjeriteljstvo u Bosni i Hercegovini

1.1.1.1 Implementacija novih mjeriteljskih metoda, program interkomparacije, projektovanje sistema, analiza mjernih mjesta, izrada studija, edukacija.	IMBIH	Broj kalibracijskih i mjeriteljskih mogućnosti; Broj kalibracija; Broj verifikacija	3588	3200	3866	budžet	3.021.000	2.871.568	I - IV	I - IV	stalne aktivnosti
1.1.1.2 Projekti između konzorcija državnih instituta EU (Institut je član konzorcija) i EMPIR/EMRP Programa istraživanja i inovacija u mjeriteljstvu u EU	IMBIH	Opisno: Jačanje infrastrukture Instituta u oblasti električnih veličina, vremena, frekvencije, veličina u hemiji.	-	-	-	donacija	170.000,00	236.742	I - IV	I - IV	Prijavljeni i potvrđeni projekti u EURAMET-u koji predstavljaju prihode od naučno-istraživačkog rada

Opći cilj/principi razvoja: Integrirani rast

Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja

Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativom i dobrom praksom EU, efikasnijom regulacijom tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije

Specifični cilj:

Razvijen i implementiran regulatorni okvir za mjeriteljstvo u BiH i osigurano pružanje stručnih mjeriteljskih usluga Instituta, sa stalim unaprjeđenjem međunarodno priznatih kompetencija Instituta

Naziv podzakonskog akta	Vrijeme provođenja			Status podzakonskog akta zaključno sa 31.12.2022. godine					Komentar
	Planirani kvartal za provođenje aktivnosti	Kvartal kada je aktivnost provedena	2	3	4	5	6		
1.1 Mjeriteljstvo u Bosni i Hercegovini									
1.1.1 Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Instituta za mjeriteljstvo BiH	1	/		Da	/	Da	Ne	Ne	Dostavljen VM BiH na razmatranje i odlučivanje 06.10.2021. godine
1.1.2 Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za mjernu boce	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.3. Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za etilometre	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.4. Pravilnik o mjernim transformatorima koji se koriste za obračun električne energije	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.5. Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za statička mjerila reaktivne električne energije	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.6. Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za mjerila mase vage za građevinske svrhe	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.7. Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za tegove	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.8. Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za mjerila brzine vozila u saobraćaju	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.9. Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za elektronske mjerače gustine oscilacijskog tipa	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.10. Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za automatska mjerila nivoa tečnosti u nepokretnim rezervoarima	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
1.1.11. Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za manometre za pneumatike	1	/		Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri

1.1.12. Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za mjerne sisteme za mjerenje mase komprimiranih gasovitih goriva za vozila	1	/	Da	Ne	Ne	Ne	Prijedlog podzakonskog akta u proceduri
--	---	---	----	----	----	----	---

V. IZVJEŠTAJ O IZRADENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO BIH							
Opći cilj/principi razvoja: Integrirani rast							
Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja							
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativom i dobrom praksom EU, efikasnijom regulacijom tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije							
Specifični cilj:							
Razvijen i implementiran regulatorni okvir za mjeriteljstvo u BiH i osigurano pružanje stručnih mjeriteljskih usluga Instituta, sa stalim unaprijeđenjem međunarodno priznatih kompetencija Instituta							
Naziv međunarodnog ugovora	Vrijeme provođenja			Status međunarodnog ugovora zaključno sa 31.12.2022. godine			
	Planirani kvartal za provođenje	Kvartal kada je aktivnost provedena	Upućen VM BiH (DA/NE)	Usvojen na VM BiH (DA/NE)	Procedura u Predsjedništvu BiH (DA/NE)	Usvojen u Predsjedništvu u BiH (DA/NE)	Komentar
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1 Bilateralni projekti pomoći razvoja Instituta i mjeriteljske infrastrukture u BiH							
1.1.1							
„Expansion of capacities and services of the Institute of Metrology of Bosnia and Herzegovina III.“ 2020 – 2022 CZDA -RO-BA-2019-004-FO-15110	1-2-3-4	1-2-3-4	NE	NE	NE	NE	Projekat je produžen do kraja 2023.

Opći cilj/principi razvoja: Integrirani rast

Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja

Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativom i dobrom praksom EU, efikasnijom regulacijom tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije

Specifični cilj:

Razvijeni i implementiran regulatorni okvir za mjeriteljstvo u BiH i osigurano pružanje stručnih mjeriteljskih usluga Instituta, sa stalim unaprijeđenjem međunarodno priznatih kompetencija Instituta

Naziv projekta javnih investicija	Vrijeme realizacije		Status (ZAVRŠENO, U POSTUPKU, ODLOŽENO, PREKINUTO)	Komentar
	Očekivani period realizacije	Završen (DA/NE)		
1	2	3	4	5
1.1 Mjeriteljstvo u Bosni i Hercegovini				
1.1.1 Izgradnja poslovnog objekta Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.2 Jačanje mjeriteljske infrastrukture u hemiji u oblasti ispitivanja kvalitete goriva i zaštite okoliša - Faza 2	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.3 Uspostava etalonske baze i osiguranje međunarodne sjedivosti za vrijeme i frekvenciju- Faza 3	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.4 Razvoj i unapređenje rada nacionalne laboratorije za električne veličine i temperaturu – Faza 3	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.5 Izrada informacionog sistema instituta i laboratorije za validaciju softvera	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.6 Referentna laboratorija za dužinu - ugao i hrapavost – Faza 2	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.7 Državna laboratorija za masu u institutu za mjeriteljstvo BiH - Faza 3	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.8 Jačanje mjeriteljske infrastrukture u oblasti ispitivanja hrane - halal standard i sigurnost hrane – Faza 1	2021-2023	NE	u postupku	u postupku
1.1.9 Mjeriteljstvo u medicini i sigurnosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda – Faza 1	2021-2023	NE	u postupku	u postupku

VII – IZVJEŠTAJ O PROVEDENIM KONSULTACIJAMA KOD IZRADE GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O RADU

1. Kod izrade godišnjeg izvještaja o radu Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine je u skladu sa članom 11. stav (4) Odluke o godišnjem planiranju rada i načine praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14) primijenio Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 05/17).
2. Ispunjene su minimalne obaveze u pogledu obavljanja konsultacija;
3. Prijedlog Izvještaja o radu Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine za 2022. godinu nema značajnijeg uticaja na javnost (primjenjujući kriterije navedene u članovima od 9. do 13. Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa).
4. Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine je u skladu sa članom 25. stav (1) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) zatražilo mišljenje Ureda za zakonodavstvo Bosne i Hercegovine, a u skladu sa članom 31. Poslovnika o radu Vijeće ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) mišljenje Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine. Javne konsultacije su obavljene u periodu od 16.01.2023. godine do 31.01.2023. godine, putem web-aplikacije eKonsultacije. U navedenom periodu Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine nije zaprimio prijedloge i/ili primjedbe na Prijedlog Izvještaja o radu Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine za 2022. godinu.
5. U prilogu je i Izvještaj o održanim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću iz člana 21. Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa.

Sarajevo, 20.03.2023. godine

